

Saistošo noteikumu projekta "Liepājas valstspilsētas pašvaldības kapsētu darbības un uzturēšanas saistošie noteikumi" paskaidrojuma raksts

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Norādāmā informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	<p>Liepājas valstspilsētas pašvaldības kapsētu darbību reglamentē Liepājas pilsētas domes 2015. gada 10. decembra saistošie noteikumi Nr. 23 "Liepājas pilsētas pašvaldības kapsētu darbības un uzturēšanas saistošie noteikumi", kas ir izdoti saskaņā ar spēku zaudējušā likuma "Par pašvaldībām" 43. panta trešo daļu. Saskaņā ar Pašvaldību likuma pārejas noteikumu 6. punktu dome izvērtē uz likuma "Par pašvaldībām" normu pamata izdoto saistošo noteikumu atbilstību šim likumam un izdod jaunus saistošos noteikumus atbilstoši Pašvaldību likumā ietvertajam pilnvarojumam.</p> <p>Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 2. apakšpunkts nosaka, ka pašvaldības pienākums ir gādāt par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, tai skaitā kapsētu izveidošanu un uzturēšanu, savukārt Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas 2. punkts nodrošina tiesisko pamatu pašvaldībai izdot saistošos noteikumus par publiskā lietošanā nodotu pašvaldības teritoriju [...] izmantošanu, paredzot administratīvo atbildību par šo noteikumu neievērošanu, ja likumos nav noteikts citādi.</p> <p>Ievērojot minēto, ir nepieciešams izdot jaunus kapsētu darbību reglamentējošus saistošos noteikumus.</p> <p>Saistošo noteikumu izdošanas mērķis ir noteikt vienotu kārtību, kādā Liepājas valstspilsētas administratīvajā teritorijā tiek organizēta kapsētu pārvaldība, nodrošināt noteikumu atbilstību augstāka juridiskā spēka normatīvajiem aktiem un precizēt to izdošanas tiesisko pamatu.</p> <p>Liepājas valstspilsētas pašvaldības (turpmāk – pašvaldība) uzturēšanā ir 6 kapsētas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • atvērtās kapsētas – Dienvidu kapsēta, Garnizona kapsēta un Vecā kapsēta; • daļēji slēgtās kapsētas – Centrālā kapsēta, Līvas kapsēta un Ziemeļu kapsēta. <p>Ar saistošajiem noteikumiem "Liepājas valstspilsētas pašvaldības kapsētu darbības un uzturēšanas saistošie noteikumi" (turpmāk – noteikumi) tiek noteikts, ka pašvaldības kapsētas ir paredzētas mirušo, kuru pēdējā deklarētā dzīvesvieta ir bijusi pašvaldības administratīvajā teritorijā, apbedīšanai. Citu personu apbedīšana jaunās</p>

kapavietās iespējama, ja mirušais ir kapavietas uzturētāja, kura dzīvesvieta deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā, laulātais vai radnieks. Iepriekš piešķirtā un izveidotā kapavietā atļauts apbedīt mirušo neatkarīgi no tā pēdējās deklarētās dzīvesvietas.

Lai nodrošinātu cieņpilnu un tautas tradīcijām atbilstošu apbedīšanu, mirušais tiek apbedīts zārkā, bet kremācijas gadījumā – urnā.

Ar noteikumiem tiek noteikti pašvaldības kapsētu kārtības noteikumi, kas paredz, ka kapsētu teritorijas ir apmeklētājiem atvērtas no plkst. 7.00 līdz plkst. 22.00, kā arī nosaka kapsētu izmantošanas noteikumus.

Lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību kapsētās, noteikumos ir noteikts konkrēts laiks, kad kapsētas ir slēgtas apmeklētājiem. Nosakot šādu ierobežojumu, ir izvērtētas kapsētās konstatētās problēmsituācijas. Nereti tiek konstatēti gadījumi, kad diennakts tumšajā laikā kapsētās uzturas personas, kuru uzturēšanās mērķis nav tuvinieku apbedījuma vietas apmeklējums. Tiek bojātas kapsētas sabiedriskās tualetes, atkritumu konteineri un cits aprīkojums, kā arī no kapavietām tiek aiznesti ziedi, svečturi, vāzes un dekoratīvie stādījumi.

Noteikumos tiek paredzēta kārtība, kādā apseko un aktē nekoptās kapavietas. Ja kapavietas uzturētājs trīs gadu laikā pēc pirmā akta sastādīšanas nesakopj kapavietu (pēc šobrīd spēkā esošajiem noteikumiem piecu gadu laikā), uzturēšanas tiesības kapavietas uzturētājam tiek pārtrauktas. Lai nodrošinātu pārejas periodu, noteikumi paredz, ka līdz 2021. gadam (ieskaitot) aktētām kapavietām līdz uzturēšanas tiesību pārtraukšanai tiek piemērots 5 gadu laika periods, bet no 2022. gada aktētām kapavietām – 3 gadu laika periods. Atsavinātās kapavietas, ievērojot noteikumu III. nodaļā "Kapavietu piešķiršanas kārtība" noteikto, tiek piešķirtas apbedījumu veikšanai.

Noteikumi paredz administratīvo atbildību par to neievērošanu. Administratīvā atbildība par noteikumu neievērošanu tiek paredzēta, jo administratīvais sods spēs samazināt problēmsituāciju skaitu kapsētās un nodrošinās kapsētu darbības atbilstību normatīvajam regulējumam. Administratīvā atbildība ierobežos pārkāpumu apmēru un izplatību kapsētās, tādējādi nodrošinot sabiedrības tiesiskās intereses un noteikto pārvaldes kārtību.

Noteikumos administratīvā atbildība ir paredzēta:

1. Par uzturēšanos kapsētās ārpus noteikumu 6. punktā noteiktā laika.

Par šīm darbībām administratīvo atbildību nepieciešams paredzēt, pamatojoties uz iepriekš konstatētajiem pārkāpumiem, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību

	<p>kapsētās. Administratīvais sods mazinās problēmsituāciju skaitu un ierobežos kaitējumu sabiedrības interesēm.</p> <p>2. Par smilts un zemes rakšanu kapsētu un to aizsargjoslu teritorijā. Par šīm darbībām administratīvo atbildību nepieciešams paredzēt, jo kapsētu teritorijas atkarībā no zemes reljefa, augsnes struktūras un gruntsūdeņu līmeņa ir uzbērtas un sagatavotas kapavietu ierīkošanai. Savukārt patvarīga zemes (smilts) izrakšana var negatīvi ietekmēt iespēju veidot kapavietas, radot būtisku sabiedrisko interešu aizskārumu.</p> <p>3. Par kapavietas aprīkojuma uzstādīšanu, rekonstrukciju, demontāžu un izvešanu no kapsētas bez kapsētas pārziņa rakstiskas atļaujas. Par šīm darbībām administratīvo atbildību nepieciešams paredzēt, pamatojoties uz vairākkārtējiem, iepriekš konstatētiem pārkāpumiem, kad kapavietu labiekārtošana tiek veikta bez atļaujas saņemšanas. Minētā atļauja nepieciešama, lai kapsētas pārziņis varētu pārliecināties, ka kapavietas aprīkojums tiek demontēts ar kapavietas uzturētāja ziņu, uzraudzīt, lai darbu procesā netiek nodarīts kaitējums blakus esošajām kapavietām un to aprīkojumam, kā arī netiek radīti draudi vēsturisko vērtību saglabāšanai. Minētie pārkāpumi var skart ievērojamu sabiedrības daļu un aizskart to sabiedriskās intereses, savukārt administratīvais sods spēs mazināt konstatēto problēmsituāciju skaitu.</p> <p>4. Par patvarīgu piešķirtās kapavietas robežu palielināšanu. Par šīm darbībām administratīvo atbildību nepieciešams paredzēt, pamatojoties uz iepriekš konstatētajiem pārkāpumiem, kad kapavietu uzturētāji patvarīgi palielina piešķirtās kapavietas robežas, tādējādi samazinot blakus esošo kapavietu izmērus, kas nodara ievērojamu kaitējumu blakus esošo kapavietu uzturētāju interesēm. Administratīvais sods spēs mazināt šādu gadījumu skaitu un izplatību sabiedrībā.</p> <p>Par noteikumos paredzētajiem administratīvi sodāmiem nodarījumiem nav paredzēti administratīvie sodi citos normatīvajos aktos. Secināts, ka attiecībā uz noteikumos paredzētajiem kapsētu kārtības noteikumiem un to ievērošanu, nepastāv alternatīvi līdzekļi, kā sasniegt noteikumu leģitīmo mērķi.</p>
<p>2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu</p>	<p>Nav fiskālās ietekmes uz pašvaldības budžetu, noteikumu izpilde neievieš papildu funkcijas un uzdevumus, administratīvās procedūras tiks veiktas esošā budžeta ietvaros.</p>

<p>3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci</p>	<p>Noteikumi attiecas uz sabiedrībai svarīgas jomas – kapsētu darbība un uzturēšana – normatīvo regulējumu, kas saistīts ar sabiedrības tradicionālajām vērtībām, nepieciešamību izveidot un uzturēt īpašas teritorijas, kuras tiek atvēlētas mirušo apbedīšanai.</p> <p>Noteikumu ietekmes vērtējums:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociālā ietekme – tieša ietekme, jo kapsētu apsaimniekošana un kapavietu kopšanas kultūra ir saistāma ar cilvēku dzīvesveidu, vērtībām un kultūru kopumā; • ietekme uz vidi – tieša ietekme, jo noteikumi paredz kapsētu uzturēšanas kārtību; • ietekme uz iedzīvotāju veselību – nav tiešas ietekmes; • ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā un konkurenci – noteikumi neierobežo uzņēmējdarbības aktivitātes un komersantu konkurētspēju. Noteikumos paredzētā kārtība nodrošinās apbedīšanas un kapavietu labiekārtošanas pakalpojumu sniedzējiem vienlīdzīgas tiesības un iespējas, kā arī uzlabos specifisko pakalpojumu kvalitāti.
<p>4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām</p>	<p>Noteikumu piemērošanas jautājumos personas, kā līdz šim, var vērsties Liepājas Kapsētu pārvaldē. Noteikumi neparedz administratīvo procedūru izmaksas.</p>
<p>5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem</p>	<p>Noteikumi ir nepieciešami Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 2. punktā noteikto pašvaldības autonomo funkciju nodrošināšanai.</p> <p>Nav ietekmes uz cilvēkresursiem, jo nav nepieciešama jaunu institūciju vai darba vietu izveide.</p>
<p>6. Informācija par izpildes nodrošināšanu</p>	<p>Noteikumu izpildi nodrošina Liepājas Kapsētu pārvalde un Liepājas pašvaldības policija.</p> <p>Saistošie noteikumi tiks publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un pašvaldības tīmekļvietnē www.liepaja.lv.</p>
<p>7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana</p>	<p>Noteikumi ir piemēroti noteiktās autonomās funkcijas nodrošināšanai, proti, pašvaldības pienākums ir gādāt par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, tai skaitā kapsētu izveidošanu un uzturēšanu, un, iecerētā mērķa sasniegšanai, tajos ir paredzēts tikai tas, kas nepieciešams minēto uzdevumu izpildei. Noteikumos ir noteiktas samērīgas prasības kapsētu apsaimniekošanai un</p>

	<p>uzturēšanai, kā arī samērīga atbildība par noteikumu neievērošanu.</p> <p>Noteikumi nerada papildus izmaksas mērķa sasniegšanai.</p> <p>Pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir leģitīmi un rīcība ir atbilstoša normatīviem aktiem.</p>
<p>8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām</p>	<p>Sabiedrības viedokļa noskaidrošana tika veikta atbilstoši Pašvaldību likuma 46. panta trešajā daļā noteiktajam – noteikumu projekts un tam pievienotais paskaidrojuma raksts publicēts pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.liepaja.lv, komentāru un priekšlikumu sniegšanai.</p> <p>Sabiedrības viedokļa noskaidrošanas laikā no 2024. gada 3. līdz 16. aprīlim no divām privātpersonām tika saņemti 22 priekšlikumi.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 1. punktā papildināt ar vārdu “apglabāšanas” aiz vārda “apbedīšanas” (bedīt ir senākās formas best (rakt) forma, savukārt glabāt nozīmē novietot kapenēs vai kolumbārijā); 2. 2.4. apakšpunktu izteikt jaunā redakcijā: apbedīšana – miruša cilvēka auguma vai tā daļu, t.sk. urnas ar pelniem aprakšana zemē; Papildināt ar jaunu punktu: apglabāšana – miruša cilvēka auguma vai pelnu urnas novietošana kapličā vai kolumbārijā; 3. 5. punktā aiz vārda apbedīto papildināt ar “un apglabāto”, iekavās (kapu grāmata). <p>Priekšlikumi nav ņemti vērā. Noteikumos lietotie termini tiek lietoti atbilstoši ārējiem normatīviem aktiem.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. 2.2. apakšpunktam piezīme – pielikumā vajadzīgi noteikumi, pazīmes vietas atzīšanai par nekoptu. <p>Priekšlikums nav ņemts vērā. Pazīmes, pēc kurām kapavieta tiek atzīta par nekoptu, ir noteiktas iekšējos normatīvos aktos.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. 2.3. apakšpunktu papildināt aiz amatnieks – “privātpersona vai”. <p>Priekšlikums nav ņemts vērā. Termins “amatnieks” no noteikumiem svītrots un tiek lietots atbilstoši likuma “Par amatniecību” izpratnei.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. 2.7. un 2.9. apakšpunktu dzēst kā okupācijas laiku rudimentu, jo termins “slēgta kapsēta”, uzskatot to par amorālu terminu, kas nav piemērojams mūsdienās. Papildus norādīts, ka katrā kapsētā ir senāki sektori,

kur ir aktējamas kapavietas un nododamas atkārtotai apbedīšanai. Šim nolūkam nav vajadzīgs īpašs kapsētas statuss. Jebkurai kapsētai ar laiku izbeidzas brīvās teritorijas. (Attiecīgo terminu labojumus veikt visā dokumentā.);

7. 3. punktā dzēst tekstus “atvērtās” un “daļēji slēgtās”.

Priekšlikumi nav ņemti vērā. Liepājas valstspilsētā nav slēgtas kapsētas, ir atvērtas un daļēji slēgtas kapsētas. Noteikumos ir skaidrota šo terminu plašāka nozīme, atvērtās un daļēji slēgtās kapsētas ir atšķirīga kapavietau piešķiršanas kārtība.

8. 2.14. apakšpunktu papildināt aiz vārda “ēku” ar vārdiem “un kolumbāriju”. (Savulaik bija idejas uzbūvēt nedārgas kolumbārija “sienas” Vecās kapsētas kalnu aptverošajās nogāzēs, kā arī Garnizona kapsētā, pie kuras plānojām būvēt krematoriju.)

Papildināt ar tekstu: Kapenes – būve kapsētā zārku un pelnu urnu glabāšanai. (Realitātē mums ir kapenes Līvas kapsētā un ar zemi daļēji vai pilnīgi aizbērtas arī Vecajā kapsētā.)

Papildināt ar tekstu: Kolumbārijs – būve kapsētā pelnu urnu glabāšanai.

Priekšlikums nav ņemts vērā. Noteikumos netiek lietots termins “kolumbārijs” un noteikta tā izmantošanas kārtība, jo Liepājā šobrīd nav kolumbāriju.

9. 6. punktā grozīt tekstu: Kapsētas atvērtas apmeklētājiem gaišajā diennakts laikā.

10. 9.1. apakšpunktā grozīt tekstu: uzturēties kapsētā tumšajā diennakts laikā.

Priekšlikumi nav ņemti vērā. Lietojot terminus “gaišajā diennakts laikā” un “tumšajā diennakts laikā” regulējums ir pārāk nenoteikts, ko iedzīvotāji var dažādi interpretēt.

11. 9.2. apakšpunktā grozīt tekstu: rakt zemi ārpus kopjamās kapavietas robežām.

Priekšlikums ir daļēji ņemts vērā. Precizēta noteikumu 9.2. apakšpunkta redakcija.

12. 9.8. apakšpunktā grozīt tekstu: izmest būvgružus un demontēto kapavietau aprīkojumu kapsētas un piegulošā teritorijā; (tas amatniekiem jāizved no kapsētas).

Priekšlikums ir ņemts vērā.

13. Papildināt tekstu ar punktu: ievest vai ielaist dzīvniekus (sena problēma ir ar apmeklētāju līdzpaņemtiem suņiem, bet Dienvidu kapsētai piegulošā teritorijā ganās mājlopi, kas var ienākt kapsētā).

Priekšlikums nav ņemts vērā. Šobrīd normatīvie akti neparedz iespēju, pašvaldībām ar saistošajiem noteikumiem, noteikt ierobežojumus attiecībā uz dzīvnieku atrašanos publiskā lietošanā nodotās pašvaldības teritorijās vai vietās.

14. 10. punktā neveikls teksts. Ieteikta redakcija: Mirušā augums pārvietojams kapsētas teritorijā cieņpilnā veidā – zārkā un ar piemērotu transportlīdzekli.

Priekšlikums ir daļēji ņemts vērā. Precizēta noteikumu 10. punkta redakcija.

15. 12. punktā – Ko nozīmē "izveidotā kapavieta"? Ja tā jau ir piešķirta, tātad ir izveidota jau pirms piešķiršanas. Ieteikts šajā un 13. punktā svītrot vārdus "un izveidotā".

Priekšlikums ir ņemts vērā.

16. 14. punktā – Ko nozīmē "motivēts" iesniegums? Iesniedzējs norāda uz korupcijas riskiem.

17. Precizēt saistošo noteikumu projekta 14. punktā rakstīto, kas attiecināms uz "izņēmuma gadījumiem", kur ar Kapsētu pārvaldes lēmumu (motivēta iesnieguma gadījumā) var tikt piešķirta lielāka kapu vieta. Precizējumi būtu nepieciešami, lai visām ieinteresētajām pusēm kapu vietu pieprasījumu gadījumā būtu skaidri saprotams, kuri ir "izņēmuma gadījumi", kā arī izvairītos no minētā termina interpretēšanas.

Priekšlikumi ir daļēji ņemti vērā. Precizēta noteikumu 14. punkta redakcija.

18. 26. punktā – Veselības inspekcija nav pareizais iestādes nosaukums, kam būtu jānosaka pārapbedīšana vai ekshumācija, un tā vajadzīga tikai gadījumos, kad ir aizdomas par īpaši lipīgas infekcijas klātbūtni.

Priekšlikums ir daļēji ņemts vērā. Precizēta noteikumu 26. punkta redakcija.

	<p>19. 31. punktā – Bezpiederīgo apbedīšanai kapsētās izmanto atsevišķus sektorus vai rindas.</p> <p>Priekšlikums ir ņemts vērā.</p> <p>20. 33. punktā – Bezpiederīgo mirušo apbedīšanu veic Kapsētu pārvalde pēc pašvaldības apstiprinātiem tarifiem vai apbedīšanas pakalpojumu sniedzējs pēc cenu aptaujās vai konkursā noteiktām zemākām cenām.</p> <p>Priekšlikums nav ņemts vērā. Ņemot vērā Konkurences padomes rekomendācijas, Kapsētu pārvalde neveic mirušo t.sk. bezpiederīgo mirušo apbedīšanu.</p> <p>21. Pielikumā noteiktie jauno kapavieta izmēri derīgi tikai pavisam jaunajos sektoros (Dienvidu kapsētā un Garnizona kapsētā), bet šajās un visās citās kapsētās ir vēsturiskie jeb senākie sektori, kur ir dabā atšķirīgi izmēri vienai vietai – garumā no 2 m līdz 3 m un platumā no 1 m līdz 1,5 m. Kā arī ir vietas, kuru daļu aizņem koki, bet ir izmantotas brīvās daļas bērnu un urnu apbedīšanai. Arī jaunajos sektoros līdz 2015. gada noteikumu pieņemšanai tika samērītas un izmantotas vietas nevis 1,10 m platumā, bet 1,20 m, jo tādi izmēri ir tradicionāli senākajos apbedījumu sektoros. Tādi izmēri ir visā Vecajā kapsētā un Garnizona kapsētā un daudzviet citur. Dienvidu kapsētā tika veidots sākotnēji plānojums ar atšķirīgu vietu platumu rindām. Rindās ar divvietīgām kapavietām viena vieta ir 1,50 m plata. Rindās ar divvietīgām kapavietām katra divvietīgā ir 2,20 m plata, bet trīsvietīgajās rindās – tikai 3 m.</p> <p>Priekšlikums ir daļēji ņemts vērā. Noteikumu pielikumā noteiktie kapavieta izmēri ir precizēti un tie paredzēti tikai jaunām kapavietām.</p> <p>22. Precizēt saistošo noteikumu projekta 11.2. apakšpunktu attiecībā uz terminu "radnieka apbedīšanai", pamatojoties uz Civillikuma 206., 207., 208., 210. pantu. Ierosinājums – atstāt iespēju apglabāt pirmās un otrās pakāpes radniekus.</p> <p>Priekšlikums nav ņemts vērā. Noteikumos ietvertā norma paredz plašāku personu loku, kurām var tikt piešķirta jauna kapavieta un šobrīd nav objektīva pamatojuma sašaurināt radnieku loku.</p>
--	---